

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-21999927

Konu : Soru Önergeleri

7/36281 GK 45
7/39800 GK 104

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 19.11.2025 tarihli ve 1737875 sayılı yazınız.
b) 12.02.2026 tarihli ve 1798147 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/36281 ve 7/39800 Esas Numaralı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazılarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

1 - 7/36281 Cevap Metni (3 Sayfa)

2 - 7/39800 Cevap Metni (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 85AF6050-6300-4CCE-80C1-F43FB63FC6D4

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

Kocaeli Milletvekili Sayın **Ömer Faruk GERGERLİOĞLU**'na Ait 7/36281 Esas Numaralı
Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Engellilik alanında odak kurum olan Bakanlığımız, otizm spektrum bozukluğunun dünyada sıklığındaki artış oranları ile birlikte özel çalışmaların yapılması gerekliliğinden yola çıkarak eylem planlarını hazırlayarak uygulamaya koymuştur.

Bakanlığımız öncülüğünde ilgili STK'lar, kurumlar ve üniversitelerin etkin katılımıyla 3 Aralık 2016 tarihinde ilk "Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı (2016/2019)"'nı kamuoyu ile paylaşmıştır. Engel türleri içerisinde özel olarak hazırlanan ve uygulamaya konan otizm eylem planının yasal süresi 3 Aralık 2019 tarihinde sona ermiştir.

Eylem planlarının kamu çalışmaları için öneminden yola çıkılarak birinci eylem planının revize edilmesi ve yeni eklenen hedefler doğrultusunda 2023-2030 dönemini kapsayan "Otizm Spektrum Bozukluğu II. Ulusal İkinci Eylem Planı"nı ilgili paydaşların katılımıyla hazırlamış 2 Nisan 2023 tarihinde kamuoyu ile paylaşmıştır.

Bakanlığımız, Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik II. Ulusal Eylem Planı ile Otizm Spektum Bozukluğu (OSB), tanısı alan bireylerin kapsayıcılık anlayışı ile ayrımcılığa uğramadan erken tanı, erken müdahale, bakım, eğitim, sağlık, sosyal hizmet ve aile desteği, danışmanlık vb. hizmetlerin sunumunda kapasite artırıcı etkili politikaları belli başlı amaçlar olarak belirlenmiştir.

Otizm eylem planları, Bakanlığımızın engel gruplarına ve özelde de otizm konusuna verdiği önem ve çabanın önemli sonucudur. Otizm alanındaki çalışmaların ulusal düzeyde, ilgili kurum ve kuruluşların iş birliğiyle yapılması, program ve model önerilerinin bütüncül olarak değerlendirilmesi, bu alandaki hizmetlerin etkin, verimli, kaliteli, erişilebilir, kapsamlı ve sürdürülebilir olmasını sağlamaya dönük olması açısından önemlidir.

Ayrıca Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik II. Ulusal Eylem Planı'nda (2023-2030) yer alan "Etkili Sosyal Hizmet Modelleriyle Bireyi ve Aileyi Güçlendirmek" başlığı altındaki faaliyetlerinden biri olan "Otizm Spektrum Bozukluğu Tanısı Alan Bireylerin Ailelerine Yönelik Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı Projesi" geliştirilmiş ve 18 ilde pilot olarak uygulanmaya başlanmıştır. Antalya ve Afyonkarahisar illerinde 2023 yılında, Kahramanmaraş, Mersin, Aydın, Denizli, Erzurum, Kars, Diyarbakır, Gaziantep, Bartın, Rize, Samsun, İstanbul, Bursa, Kayseri, Yozgat, Eskişehir illerinde 2025 yaygınlaştırmaya geçilmiştir. Proje ile Bakanlığımız EYHGM tarafından yeni sosyal hizmet modeli olarak geliştirilen proje ile çocuğu otizm spektrum bozukluğu tanısı alan ailelere sosyal hizmet danışmanları tarafından sosyal hizmet müdahale tedbirleri de kullanılarak destek hizmetleri sunulmaktadır.

Diğer taraftan, Özel Eğitime İhtiyacı Olan Öğrencilerin Okullara ve Kurumlara Erişiminin Ücretsiz Sağlanması Projesi ile resmi özel eğitim okul ve sınıflarına devam eden engelli öğrenciler okul ve kurumlara ücretsiz taşınmaktadır. Proje ilk kez 2004-2005 eğitim-öğretim yılının II. Döneminde, Milli Eğitim Bakanlığı, Mülga Özürlüler İdaresi Başkanlığı (ASHB çatısı altında) ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü iş birliğiyle gerçekleştirilmiştir. Proje ile engeli olan öğrencilere ev ve okul arasında ücretsiz taşıma imkânı sağlanmaktadır. Engel tanısı almış özel eğitim okulları ve sınıflarındaki öğrencilere tanınan servis imkânı, kaynaştırma yoluyla eğitimdeki öğrencileri kapsamamaktadır. Engelli öğrencilerin okullarına ulaşımının bedeli 1111 Sayılı Askerlik Kanunun Geçici 46'ncı maddesi uyarınca Bedelli Askerlik Uygulaması Kapsamında Toplanan Kaynağın Kullanımının

Muhasebeleştirilmesine İlişkin Uygulama Kılavuzu'nda belirtilen şekilde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Saymanlığınca ödenmektedir. Özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin okullarına ücretsiz taşınmalarının sağlanması amacıyla 2023-2024 eğitim öğretim yılında 133.893 özel eğitime gereksinimi olan öğrenci bu hizmetten yararlanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği hükümlerine faaliyet gösteren özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine devam eden ve gerekli sağlık ve özel eğitim değerlendirme kurulu raporları bulunan otizmli bireyler için aylık 8 saat bireysel ve/veya 4 saat grup eğitimi için ödemeler Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin iş ve işlemlerinden Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü sorumludur.

652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamesinin 43'üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "Engelliler için sağlık kurulu raporu düzenlemeye yetkili sağlık kurum veya kuruluşlarınca verilen Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporuyla asgari %20 oranında engelli olduğu, 18 yaş altı çocukların Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu ile özel gereksinimi olduğu tespit edilen ve özel eğitim değerlendirme kurulları tarafından da eğitsel değerlendirme ve tanılamaları yapılarak 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında açılan özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen destek eğitimini almaları uygun görülen görme, işitme, zihinsel, bedensel yetersizliği olan bireyler ile dil ve konuşma, özel öğrenme güçlüğü, otizm spektrum bozukluğu olan bireylerden ilgili destek eğitim programında belirtilen yaşlardaki Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bireylerin eğitim giderlerinin her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen tutarı, Bakanlık bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır." hükmü doğrultusunda özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde eğitim alan bireylerin eğitim giderleri Millî Eğitim Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.

Bakanlığımız engellilerin eğitimi hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik çeşitli araştırmalar, projeler yürütmektedir. Bu doğrultuda Anadolu Üniversitesi iş birliğinde özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin verimliliğinin araştırıldığı "Destek Özel Eğitim Hizmetlerinin Verimliliğinin Araştırılması Projesi"ni gerçekleştirmiştir. Araştırma sonuçları bu merkezlerde yeniden yapılanmaya ve yeni modele ihtiyaç bulunduğunu göstermektedir. Kamu kaynaklarının daha etkin kullanılabilmesi için ise; özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde uygulanmakta olan destek eğitim programlarında revizyona gidilerek etkin ve farklı programlar geliştirilmesini sağlanmalı, aylık seans sürelerinin erken çocukluk dönemi ile engel gruplarının(örn. otizm spektrum bozukluğu), öğrencinin özelliklerine göre farklılaşması, özel gereksinimi olan engellilerin eğitim kademeleri arasında geçişi sağlayacak desteklenecek programlar uygulayabilen ihtisaslaşmış kurumlara dönüşmesi ya da açılmasının sağlanması, kurucuların özel eğitim ve rehabilitasyon alanından olmasının sağlanması gibi yeni model önerileri yer almaktadır. Gerçekleştirilen araştırma sonuçları tüm paydaşlarla kamuoyunda paylaşılmış ardından kitaplaştırılarak dağıtımı sağlanmıştır.

Ayrıca, Bakanlığımız Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 21 Mayıs 2024 tarihinde Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu 2024 Yılı 1. Toplantısında alınan karar belgesi gereğince "Kapsayıcı Eğitim Çalışma Grubu" oluşturulmuştur. Çalışma grubu kapsayıcı eğitim konusunda araştırma yapmış ve rapor hazırlamıştır. Hazırlanan rapor 18.11.2025 tarihinde Sayın Bakanımız Mahinur Özdemir Göktaş'ın başkanlık ettiği ve

paydaşların üst düzey katılım sağladığı Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu 2025 Yılı toplantısında sunulmuştur.

Diğer taraftan, mezkûr 107 yatılı engelli bakım merkezinden 3'ü ihtisaslaşmış otizm bakım merkezi olup sadece otizm tanısı almış engelli bireylere yatılı bakım hizmeti sunulmaktadır. Bu kapsamda; Afyonkarahisar Engelsiz Yaşam Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde (Erkek, 7-18 yaş grubu) 72 kapasite, İstanbul Otizm Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde (Karma, 18+) 66 kapasite, Sakarya Hamit- Fatma Atay Otizm Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde (Erkek, 18+) 63 kapasite ile otizm tanısı almış engelli bireylere hizmet verilmektedir.

Otizm tanılı bireyler yukarıda belirtilen ihtisaslaşmış yatılı otizm bakım merkezlerinin yanı sıra Bakanlığımıza bağlı 107 engelli bakım merkezinde de ücretsiz olarak yatılı bakım hizmeti almaktadır. Bu kapsamda 381 otizm tanılı bireye hizmet sunulmaktadır.

Özel Engelli Bakım Merkezleri: Engelli bireyler özel engelli bakım merkezlerinde de yatılı bakım hizmeti alabilmektedirler. Bu kapsamda, 2026 yılı Mayıs ayı itibarıyla 339 özel engelli bakım merkezinde 32.761 engelli birey yatılı bakım hizmeti almaktadır. Bu merkezlerden hizmet alan 32.761 engelli bireylerden mevzuattaki kriterleri sağlayan 30.993'inin bakım maliyeti Bakanlığımız bütçesinden karşılanmaktadır. 941 engelli birey ise bu merkezlerden ücretsiz kontenjan kapsamında yararlanmakta olup herhangi bir ücret ödememektedir.

2026 yılı Mayıs ayı itibarıyla resmi ve özel engelli bakım merkezlerinde kurumsal yatılı bakım hizmeti alan engelli birey sayısı 39.281'dir.

Mezkûr 339 özel engelli bakım merkezinden 1'i ihtisaslaşmış özel otizm bakım merkezidir. İstanbul ili Beylikdüzü ilçesinde bulunan Özel Mavi Otizm Bakım Merkezinde (Erkek, 19+) 28 kapasite, ile otizm tanısı almış engelli bireylere hizmet verilmektedir.

Bu bağlamda, 339 özel engelli bakım merkezinde 581 otizm tanılı birey yatılı bakım hizmeti almaktadır.

Sonuç olarak engelli bireylere yatılı bakım hizmeti sunan resmi ve özel engelli bakım merkezlerinde 962 otizm tanılı birey yatılı bakım hizmeti almaktadır.

Kamuda engelli istihdamının nesnel ölçütlere dayandırılması, hak ihlallerinin önüne geçilmesi ve engelli bireylerin eğitim durumlarına uygun kadrolarda istihdamlarının desteklenmesi amacıyla 2011 yılında mevzuat değişikliğine gidilmiş ve her kurumun kendi sınavını düzenlemesi şeklinde işleyen yerleştirme süreci, merkezi sınavın (Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı-EKPSS) uygulamada yerini alması ile sonlandırılmıştır. Sınava katılım sağlayan engelli bireylerin ihtiyaçları doğrultusunda sınav düzenlemeleri ile birlikte tüm engel gruplarının sınava katılımı sağlanmış; adaylar eğitimleri, tercihleri ve aldıkları puanlar doğrultusunda kamuya memur olarak yerleşme fırsatını elde etmiştir. Bu kapsamda; otizmli bireyler de sınava katılım sağlamak ve kamuya memur olarak yerleşebilmektedir.

Bakanlığımız, engellilerin eğitim hizmetlerinin iyileştirilmesi, kalitenin artırılması yönünde yapılacak çalışmalarda bütüncül bir bakış açısına sahip olup eğitim sürecine katkı verecek çalışmalara devam etmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının görev ve faaliyet alanı içerisinde bulunduğundan Bakanlığımızca değerlendirilememiştir.